

§ 105

Dnr. S 2023-1098

Pastoral livskraft och ändamålsenlig struktur

Beslut

Stiftsstyrelsen **beslutar** i enlighet med arbetsutskottets förslag

- att** utveckla processer för att t ex stärka samarbete mellan kyrkoråd, församlingsråd, utveckla ledarskapet för kyrkoherde och ledare i pastoratens ingående församlingar,
- att** inleda samtal med nationell nivå att i utforskande syfte bli ett "teststift" där vi kan pröva möjliga idéer,
- att** anta som långsiktig inriktning att Luleå stifts kontrakt, med eventuella kommande förändringar, utgör grunden för samverkan och framtida pastoratsbildningar.
- att** uppdra till stiftskansliet att till stiftsstyrelsens sammanträde den 24 april presentera ett fördjupat underlag och tidsplan inför en förändring av struktur och indelning för etapp 1 och 2.

Ärendebeskrivning

I Luleå stift finns 55 församlingar. Flera av dessa samverkar i pastorat så det finns 33 ekonomiska/administrativa enheter.

Luleå stift vill främja ett levande församlingliv och betonar därför, liksom Kyrkoordningen för Svenska kyrkan, församlingen som den grundläggande enheten i kyrkan. Detta har en teologisk botten men vilar också på tron att kyrkligt engagemang för de allra flesta människor primärt är lokalt. Samtidigt som stiftet vill betona den lokala församlingen är det tydligt att det långsiktigt saknas bärkraft i många församlingar.

Ett av stiftsstyrelsens uppdrag är att tillse att ändamålsenlig struktur finns bland stiftets församlingar. Styrelsen ska fortlöpande följa utvecklingen och snarast initiera åtgärder när så behövs för att bestämmelserna i kyrkoordningen ska följas (Kyrkoordningen 37 kap. 5§)

För att det ska finnas förutsättningar till pastoral livskraft, alltså ett levande församlingliv, har ett antal bärkrafter identifierats. Det behöver finnas tillräcklig ekonomisk bärkraft, demokratisk bärkraft och organisatorisk bärkraft, samt ett ledarskap som kan ta långsiktigt ansvar.

Idag sker ett systematiskt arbete med både förvaltningsvisitationer och biskopens visitationer. De underlag som där tas fram visar att ett flertal organisationsförändringar behöver ske de närmaste åren för att dessa bärkrafter ska finnas i församlingarna.

Idag finns höga krav på församlingar och pastorat: som arbetsgivare med personal- och arbetsmiljöansvar, som förvaltare av fastigheter, begravningsplatser och som ansvariga för ekonomi, administration, teknik och kommunikation.

I nuvarande läge är det viktigt att Svenska kyrkans resurser fördelas så att det mesta möjliga går till den kärnverksamhet som direkt berör församlingarna. Om församlingarna hjälps åt med vissa kompetens- och resurskrävande uppgifter, exempelvis administration och förvaltning, ökar möjligheterna att satsa mer på gudstjänster, diakoni och barn- och ungdomsverksamhet.

Justerandes signatur

Forts. § 105

Att bilda nya pastorat där fler församlingar ingår i samverkan med varandra är ett sätt för Svenska kyrkan att i tid ställa om för de utmaningar som krympande resurser innebär.

Just nu befinner sig stiftsorganisationen i ett vägval, där flera församlingar har tydliga, akuta behov av, utifrån bristande bärkrafter, att göra en indelningsändring. Samtidigt utifrån ett mer övergripande perspektiv är alla stiftets församlingar, pastorat och kontrakt "på bordet".

Det är angeläget att snarast fatta inriktningsbeslut så att församlingarna vet vart de är på väg. Olika scenarier har tecknats men riktningen att kontrakten i framtiden är den primära samverkansytan har blivit allt tydligare. En tydlig signal/ inriktning från stiftets sida blir allt viktigare. Att vänta längre, att skjuta fram nya pastoratsbildningar kan få negativa konsekvenser.

Aktuella processer

På fem platser i stiftet bedöms frågan om strukturförändring vara mest brådskande.

- Södra Lapplands kontrakt
- Gällivare – Jokkmokks församlingar (utifrån påbörjade samtal)
- Övertorneå församling, Haparanda församling
- Skellefteå kontrakt (utifrån Bureå församlings beslut om önskad samverkan)
- Södra Västerbotten (Vindeln/Umeå)

Utredning

Enligt kyrkoordningen 37 kap § 6 ska Stiftsstyrelsen göra den utredning som behövs. Församlingar och pastorat ska lämna uppgifter och i skälig omfattning hjälpa till i utredningen.

Med utgångspunkt från uppdaterade förvaltningstillsyn bör dialog ske med förtroendevalda och medarbetare, informationstillfällen med församlingsbor etc. Förslag till ny organisation med allt som hör till arbetas fram. Innan beslut fattas ska stiftsstyrelsen samråda med berörda församlingar och pastorat samt domkapitlet. Lantmäteriet och Institutet för språk och folkminnen ska ges tillfälle att yttra sig innan namnet på pastoratet fastställs.

Omställning

I omställningsfasen övergår stiftet från att vara ägare av processen till att stödja processen. Ansvaret övertas lokalt av interimfullmäktige, interimsstyrelse, kyrkoherden som är ledamot i interimsstyrelsen samt av en lokal projektgrupp/projektledare. De lokala resurserna ser olika ut. Vilket stöd i omställningsarbetet som behövs behöver planläggas.

Ikraftträdande och uppföljande stöd

Tidigare utvärderingar visar att stöd och utbildning behövs för att genomföra förändringsarbetet. Det finns inget facit hur det stödet ska se ut, utan det bör arbetas fram i nära samverkan med den nya enheten. Stödet bör riktas till både förtroendevalda och medarbetarna.

Luleå stifts kontrakt ska under utredningsfasen utgöra grunden för framtida pastoratsbildningar. Förändringen genomförs i etapper under åren 2026 – 2032 som prioriteras *efter angelägenhetsgrad*.
Exempel på etappindelning:

Etapp1

Södra Lapplands kontrakt: Södra Lapplands pastorat, Malå-Sorsele pastorat, Tärna församling
Södra Västerbottens kontrakt: Vindeln

Etapp 2 - Norra Norrbottens kontrakt: Övertorneå församling, Haparanda församling, Överkalix församling, Kalix församling, Gällivare församling, Jokkmokk församling, Kiruna pastorat, Pajala församling

Justerandes signatur

Forts. § 105

Etapp 3 - Skellefte kontrakt: Skellefteå pastorat, Bureå församling, Skellefteå S:t Örjan församling, Burträsk-Löfvånger pastorat, Norsjö församling

Etapp 4 - Pite kontrakt: Piteå församling, Arjeplog-Ärvidsjaur pastorat, Hortlax församling, Norrfjärdens församling, Älvsby församling

Etapp 5 - Södra Västerbottens kontrakt: Umeå pastorat, Vännäs-Bjurholm pastorat, Nordmalings församling, Hörnefors församling, Bygdeå församling, Sävar-Holmön församling, Holmsunds församling.

Etapp 6 – Lule kontrakt; Bodens pastorat, Nederluleå församling, Luleå domkyrkoförsamling, Råneå församling

Kontrakt	Medlemmar
Lule kontrakt	68 026
Norra Norrbotten	33 420
Östra Norrbotten	23 063
Pite kontrakt	41 110
Skellefte kontrakt	51 585
Södra Lapplands kontrakt	23 114
Södra Västerbotten kontrakt	98 642

Stiftsstyrelsen diskuterade frågan och beslutade att anta de fyra föreslagna attsatserna med justerad inbördes ordning på dessa, samt att attsatsen "anta som långsiktig inriktning att Luleå stifts kontrakt, med eventuella kommande förändringar, utgör grunden för framtida pastoratsbildningar," justeras till "anta som långsiktig inriktning att Luleå stifts kontrakt, med eventuella kommande förändringar, utgör grunden för samverkan och framtida pastoratsbildningar".

Justerandes signatur

--	--	--